

Panelprotocol

Het panel velt de oordelen van Het Echte Debat. Dit protocol regelt hoe panelleden worden geselecteerd, hoe hun onafhankelijkheid per aflevering wordt geborgd, en hoe zij worden beschermd. Het staat openbaar, zodat iedere kijker de werkwijze kan toetsen.

1 · Uitgangspunt

Politiek neutrale mensen bestaan niet; een betrouwbaar oordeel komt niet van meningloze mensen maar van een methode die individuele kleur geen ruimte geeft. Dit protocol borgt daarom het proces, niet de persoon.

2 · Samenstelling

Het panel bestaat per aflevering uit drie leden met verschillende achtergronden — in de regel een wetenschapper, een jurist en een journalist — gematcht op het thema en roterend per aflevering. Naam en achtergrond staan in beeld. Het panel oordeelt als geheel; oordelen worden nooit aan één lid toegeschreven.

3 · Selectie: gedrag, niet gedachten

Panelleden worden niet geselecteerd op het ontbreken van politieke opvattingen — die heeft iedereen — maar op methodische discipline. Uitgesloten van het panel is wie zich publiekelijk tot strijder heeft gemaakt: actieve partijfuncties, campagnewerk, of structureel publiek activisme op het thema van de aflevering. Voor wie met overtuiging wil strijden, staat de debaterstafel open — niet het panel.

4 · Onafhankelijkheid per aflevering

Elk panellid tekent voorafgaand aan de opname de belangenverklaring (pagina 2) voor het thema van die aflevering. Bij een gemeld of gebleken belang geldt de wraakregel: het lid wordt voor dat thema vervangen of onthoudt zich van de betreffende oordelen. Een belang is geen diskwalificatie voor het panel — alleen voor dat thema.

5 · Vergoeding

Panelleden ontvangen een vaste, vooraf bekende vergoeding per opname — gelijk voor alle leden en volledig los van de inhoud van de oordelen. De hoogte is openbaar. Sponsors of derden betalen nooit rechtstreeks aan panelleden; alle vergoedingen lopen via de productie. Werkelijke onkosten worden daarnaast altijd vergoed.

6 · Methodologische binding

Elk oordeel doorloopt verplicht dezelfde stappen: eerst typering van de claim (feitelijk, causaal of normatief), dan toetsing op basis van minimaal drie bronnen — waaronder bronnen die elkaar tegenspreken als die er zijn — en ten slotte een oordeel met bronvermelding in beeld. Causale en normatieve claims krijgen nooit een feitenstempel.

Een stempel is geen steunbetuiging

Een feitenoordeel gaat over een bewering — nooit over een standpunt, partij of persoon. Dat een claim klopt, zegt niets over de wenselijkheid van de conclusie die een debater eraan verbindt; die weging hoort bij het normatieve domein, waar het panel zich niet over uitspreekt.

7 • Bescherming van panelleden

Kritiek op een oordeel wordt altijd beantwoord met de methode: het oordeel, de bronnen en de werkwijze zijn openbaar en staan ter discussie — de persoon van het panellid niet. De redactie verdedigt panelleden actief tegen aanvallen op de persoon en verwijst inhoudelijke kritiek naar het openbare correctieproces.

8 • Balansbewaking

Per aflevering worden claims van alle aanwezige posities getoetst; claimselectie mag geen richting hebben. Ieder kwartaal publiceert de redactie een overzicht van de verdeling van oordelen over het politieke spectrum, met toelichting. Onwaarheid is niet gelijk verdeeld en wordt niet gequoteerd — maar patronen worden zichtbaar gemaakt vóóordat ze vragen oproepen.

9 • Consequenties

Wie een belang verzwijgt, of na deelname publiekelijk campagne gaat voeren op een thema waarover hij of zij heeft geoordeeld, wordt niet opnieuw uitgenodigd. Aantoonbaar onjuiste oordelen worden publiekelijk en prominent gecorrigeerd volgens het factcheckprotocol.

Belangenverklaring panellid

In te vullen en te ondertekenen vóór de opname, per aflevering. De verklaring heeft uitsluitend betrekking op het thema van de betreffende aflevering.

Naam

Rol / expertise

Aflevering / thema

Datum opname

Ik verklaar, met betrekking tot het thema van deze aflevering:

- ☐ dat ik geen financiële belangen heb bij de uitkomst van het debat of bij organisaties met een direct belang in dit thema;
- ☐ dat ik in de afgelopen 24 maanden geen betaalde opdrachten heb uitgevoerd voor partijen met een direct belang in dit thema;
- ☐ dat ik geen functie bekleed binnen een politieke partij of campagneorganisatie;
- ☐ dat ik op dit thema niet publiekelijk campagne voer of heb gevoerd als pleitbezorger van één positie;
- ☐ dat ik twijfelgevallen vóór de opname meld bij de redactie (meldplicht), en de wraakregel accepteer: bij een gemeld of gebleken belang word ik voor dit thema vervangen of onthoud ik mij van de betreffende oordelen;
- ☐ dat ik de oordelen vorm volgens het factcheckprotocol (claimtypering, minimaal drie bronnen, bron in beeld) en dat het panel als geheel oordeelt;
- ☐ dat mijn naam en professionele achtergrond in de uitzending worden vermeld.

Toelichting (optioneel — bijvoorbeeld gemelde twijfelgevallen):

Handtekening panellid

Handtekening redactie

Deze verklaring wordt door de redactie bewaard en kan — geanonimiseerd waar nodig — worden betrokken bij het openbare correctieproces.